

विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

फिलेमोनलाई लेखिएको
प्रेरित पावलको पत्रको
टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction,
Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2015 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बॉक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

Printed at:

फिलेमोनलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्र

भूमिका

‘चिट्ठी लेख्ने कलाको दृष्टिकोणले हेर्नु हो भने, साँच्चि नै हामीले
यो सानो पत्र उत्कृष्ट कलाकृतिको रूपमा स्वीकार गर्नुपर्छ।’
श्री एर्नेस्ट रेनान

‘मेरो विचारमा, हामी सबैजना उहाँका ओनेसिमसहरू हौं।’
श्री मार्टिन लुथर

१) कानूनमा त्यसको अद्वितीय स्थान

कतिजनाले फिलेमोनलाई लेखिएको यस पत्रको विषयमा ‘पावलले लेखेको यो सानो चिट्ठी नभए केही फरक हुँदैनथियो’ भन्ने धारणा लेलान्, तर यस प्रकारको विचार बिलकुल गलत हो। किनभने एक त, यस पत्रले प्रेरित पावलको मौलिक रचना भनेर सबैको मान्यता पाएको छ, र यसले हामीलाई यी सज्जन व्यक्तिको मन र हृदयभित्र हेर्ने एक ताजा झलक

दिन्छ । यसकारण हामी शुरुमा भनिहालौं: यो पत्रचाहिँ एउटा साहित्य-रत्न हो ।

इस्वी संवत् ६१-११३ सालमा जिएका रोमी लेखक प्लिनियस सेकुन्डसले आफ्नो साथीलाई एउटा भागेको दासको विषयमा उस्तै पत्र लेखे, जुन पत्रसित फिलेमोनलाई लेखिएको पावलको पत्र प्रायः तुलना गरिएको छ । प्लिनियसको त्यो पत्र आलङ्कारिक त छ, तर पावलले लेखेको पत्रको स्तरमा आइपुग्दैन ।

यस सानो पत्रमा सज्जनता, सुव्यवहार र एक चुट्की हास्यरस पनि छ, तर सबैभन्दा बढी यसले पावलको हृदयभरिको प्रेम प्रकट गर्छ । यस पत्रमा कुनै सुस्पष्ट शिक्षाको खण्ड नहोला, तर 'उसलाई तिम्रो केही ऋण लागेको छ भने, त्यो ऋण मेरो हिसाबमा लेखिदेऊ' भनेर जुन कुरा पावलले यसमा लेख्छन्, त्यो कुरा अरू कसैको गुण-अवगुण आफ्नो हिसाबमा लगाइदिने शिक्षाको सर्वोत्तम नमुना हो । जसरी ओनेसिमसका कसूर र बिरामहरू पावलको हिसाबमा लेखिए र पावलको तिर्न सक्ने सुसम्पन्नता ओनेसिमसको असहाय परिस्थितिमा लगाइयो; ठीक त्यस्तै ख्रीष्ट-विश्वासीका सबै पापहरू प्रभु येशूको हिसाबमा लेखिए र उहाँलाई तिर्न लगाइयो; अनि हाम्रा प्रभुको त्राणको कामका शुभ परिणामहरू, उसलाई पापबाट बचाउन र उसलाई पूरा धर्मी ठहराउन सक्ने सबै गुणहरू उसको खातामा लेखिए । यसकारण हामीलाई अचम्म लाग्दैन, कि यस सम्बन्धमा महान् धर्मसुधारक श्री मार्टिन लुथरले यसो लेखे:

'यस पत्रले ख्रीष्टीय प्रेमको मनोहर उदाहरण प्रस्तुत गर्दछ; किनभने प्रेरित पावलले यहाँ कङ्गाली ओनेसिमसको पक्ष लिएर बल र बुद्धिले भ्याएसम्म उसको मालिकसँग सकभर उसको वकालत गर्छन् । यसो गर्दा तिनले ओनेसिमससित जग्गा साटफेर गर्छन् र आफूलाई फिलेमोनको विरोध गरेको अपराधी तुल्याउँछन् ।

तर यसो गर्दा तिनले फिलेमोनलाई कुनै करमा वा बाध्यतामा पारेनन् । तिनले आफ्नो प्रेरितिक अधिकार काममा लगाएनन्, तर

आफूबाट त्यो पर सारे; तब फिलेमोनले आफ्नो मालिक हुने अधिकार पनि पर सार्नुपरिगयो । जसरी ख्रीष्ट येशूले परमेश्वर पिताको सामु हाप्रो पक्ष लिनुभयो, ठीक त्यसरी नै पावलले फिलेमोनको सामु ओनेसिमसको पक्ष लिए । ... किनकि विश्वास गर्नुहोस् कि नगर्नुहोस्, तर मेरो विचारमा, हामी सबैजना उहाँका ओनेसिमसहरू हौं ।' ¹⁾

२) त्यस पत्रको लेखकको विषयमा पाइने जानकारी

यहाँ हामी साह्रै नकार्ने समीक्षकहरूको कुरा छोडिदिऔं; किनभने फिलेमोनको पत्र पावलको रचना हो भन्ने कुरा प्रायः सबैजनाले स्वीकार गर्छन् । श्री जोसेफ एर्नेस्ट रेनान फिलेमोनको पत्र पावलको रचना हो भन्ने कुरामा पूरा निश्चित थिए, यहाँसम्म कि यिनले कलस्सीहरूलाई लेखिएको पत्रको विषयमा आफ्नो राय सठीक नहोला भन्ने शङ्का गर्दथिए; किनकि यिनले त्यो कलस्सीको पत्र पावलको सक्कली पत्र हो भन्ने कुरा इन्कार गर्दथिए ।

फिलेमोनलाई लेखिएको पत्र धेरै छोटो छ र अति व्यक्तिगत छ; यसकारण यस पत्रबाट उद्धृत गरिएका प्रमाणहरू कम भेट्टाइएकोमा हामीलाई अलि कति पनि अचम्म लाग्दैन ।

बाहिरी प्रमाणहरू: बाहिरी प्रमाणहरू यस प्रकारका छन्: इग्नाटियस (इस्वी संवत् -१४०), टेर्टुलियान (इस्वी संवत् १५५-२२०) र इस्वी संवत् १८४-२५३ जिउने ओरिगेनले आफ्ना लेखहरूमा यस पत्रबाट केही अंश उद्धृत गरे, कि त यसको सन्दर्भमा केही सङ्केत दिए । अँ, दुवै कानुनहरूमा, मार्सियोन कानुन र मुराटोरी कानुनमा यो पत्र सक्कली पत्रको रूपमा समावेश गरिएको थियो ।

भित्री प्रमाणहरू: यस पत्रमा पावलले तीन पल्ट आफ्नो नाम लिएका छन्, जस्तै फिलेमोन १:१, १:९ र १:१९ पदमा । अनि फिलेमोन १:२, १:२३ र २४ पदहरूको नजिकको सम्बन्ध कलस्सी ४:१०-१७ पदको खण्डसित प्रत्यक्ष देखिन्छ । यसरी यी दुईवटा पत्रहरू एक-अर्काको

यथार्थता प्रमाणित गर्ने प्रमाणको स्वरूप काम गर्छन् । अनि यसरी भित्री प्रमाणहरू बाहिरी प्रमाणहरूसित मेल खान्छन् ।

३) त्यस पत्रको लेखे मिति

कलस्सीहरूलाई लेखिएको पावलको पत्रको समयमै अर्थात् इस्वी संवत् ६० सालतिर यो पत्र लेखियो; यसर्थ हाम्रा प्रभु येशूको स्वर्गारोहणको लगभग तीस वर्षपछि यो पत्र लेखियो ।

४) सन्दर्भ र विषयवस्तु

यस पत्रको पृष्ठभूमि यस पत्र स्वयम्बाट र कलस्सीहरूलाई लेखिएको पावलको पत्रबाट मिलाउनुपरेको छ । यसो बुभदा फिलेमोन कलस्सेअको बासिन्दा र रैथाने थिए (यसका निम्ति तपाईंले कलस्सी ४:१७ र फिलेमोन १:२ पद आपसमा तुलना गर्नुहोला) । प्रेरित पावलद्वारा उनले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्ने सुअवसर पाए (फिलेमोन १:१९) । अनि ओनेसिमस, उनका दासहरूमध्ये एकजना भागेछ (फिलेमोन १:१५-१६) । अनि हुन सक्छ, उसले आफ्नो मालिकको सम्पत्तिमाथि हात लगाएर केही थोक चोरी गर्‍यो कि? फिलेमोन १:१८ पदमा यसको सङ्केत देखिन्छ ।

पावल रोममा कैदी भएर भ्यालखानामा बसेको बेलामा भागदैं गरेको यो दासचाहिँ त्यहाँ आइपुगेछ (फिलेमोन १:९) । त्यो त कि त पावल भाडामा लिएको घरमा बसिरहेको बेलामा, कि त तिनी भ्यालखानामा हालिएको बेलामा भएको हुनुपर्ला (प्रेरित २८:३०) । त्यसमा हामी सुनिश्चित हुन सकेनौं । जे होस्, परिस्थितिहरूको संयोगको अन्तमा त्यस्तो व्यस्त राजधानी रोममा ओनेसिमस र पावलको भेट भयो; अनि तिनले उसलाई ख्रीष्ट येशूकहाँ डोस्‍याए (फिलेमोन १:१०) । समय बित्दै जाँदा यी दुईजनाको बीचमा आपसी प्रेमको बन्धन निक्कै कसिलो भयो

(फिलेमोन १:१२) । अनि ओनेसिमस प्रेरित पावलको उपयोगी सहायक बन्यो (फिलेमोन १:१३) । तर ओनेसिमस फिलेमोनकहाँ फर्केर जानुपर्छ र उसले जे बिगारेको थियो, ती विगत भूलहरू सच्याउन र सठीक पार्नुपर्छ भन्ने कुरामा यी दुईजना सहमत थिए । यसकारण पावलले फिलेमोनलाई यो पत्र लेखे । यस पत्रमा पावलले फिलेमोनको सामु ओनेसिमसको पक्ष लिए, उसको मुद्दा लडे र उनले ओनेसिमसलाई अनुग्रहको साथ ग्रहण गर्ने सिलसिलामा उनको सामु बलिया तर्कहरू पेश गरे (फिलेमोन १:१७) । त्यही समयमा पावलले कलस्सीहरूलाई पनि एउटा पत्र लेख्दैथिए । तिनले तुखिकसलाई कलस्सीको पत्र बोक्ने हुकाकीको काम अह्राए र ओनेसिमसलाई यिनको साथ कलस्सेअमा पठाए (कलस्सी ४:७-९) ।

पावलका सबै पत्रहरूभन्दा यो फिलेमोनको पत्रचाहिँ तिनको सबैभन्दा व्यक्तिगत पत्र हो । तिमोथीलाई लेखिएका दुईवटा पत्रहरू र तीतसलाई लेखिएको पत्र पनि व्यक्तिगत नभएका त होइनन्, तर ती पत्रहरूमा व्यक्तिगत कुराहरूभन्दा मण्डलीका व्यावहारिक र औपचारिक कुराहरू बढी लेखिएका छन् ।

रूपरेखा:

- क) फिलेमोन १:१-३: अभिवादन
- ख) फिलेमोन १:४-७: पावलले फिलेमोनका निम्ति परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछन् र उनका निम्ति प्रार्थना गर्छन्
- ग) फिलेमोन १:८-२०: पावलले ओनेसिमसका निम्ति फिलेमोनलाई आग्रह गर्छन्
- घ) फिलेमोन १:२१-२५: अन्तिम मन्तव्यहरू

फिलेमोनलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्रको टिप्पणी

क) फिलेमोन १:१-३: अभिवादन

फिलेमोन १:१: पावलले यहाँ प्रेरितको रूपमा होइन, तर कैदीको रूपमा आफ्नो परिचय दिन्छन्। तिनले आफ्नो प्रेरितिक अधिकार दाबी गर्न सक्नेथिए, तर कैदीको निम्न स्तरबाट तिनले फिलेमोनलाई आग्रह गर्न यहाँ यो 'प्रतिकूल' परिस्थिति अपनाउन रुचाए। तर तिनले आफ्नो यो निम्न स्तर स्वर्गको महिमाले जडाए; किनकि तिनी ख्रीष्ट येशूको कैदी थिए। रोमी कैदी भएर तिनी एक क्षण पनि मुन्टिन वा मुन्टोले टेक्न तयार भएनन्; किनकि आफ्नो परिस्थितिमा तिनले रोमी सम्राटको हात होइन, तर राजाहरूको महाराजाको हात देख्न सके। तिनले यो पत्र लेखे बेलामा तिमोथी पनि तिनको साथमा थिए। यसकारण तिनले आफ्नो नामसित ती विश्वासयोग्य चेलाको पनि नाम हाले। यी दुईजनाका नामहरूमा लेखिएको पत्र अवश्य पावलको रचना थियो; यसमा शङ्का छैन।

यस पत्रको मुख्य प्रापकचाहिँ फिलेमोन थिए। उनको नामको अर्थ 'प्रेमिलो', 'स्नेही' हो। अनि उनी आफ्नो नामअनुसारको मानिस रहेछन्;

किनभने पावलले उनलाई 'हाम्रा प्रिय र सहकर्मा फिलेमोन' भनेर सम्बोधन गर्छन् ।

फिलेमोन १:२: अफ्रियाचाहिँ स्त्रीको नाम हो । यसकारण प्रायः सबै बाइबल-विद्वान्हरूले यिनलाई फिलेमोनकी पत्नी ठानेका छन् । अफ्रियाले यहाँ यस पत्रकी सह-प्रापकिकाको भूमिका खेलेकी हुनाले यिनले हामीलाई यहाँ याद दिलाइदिएकी छिन्ः इसाईधर्मले स्त्री-जातिलाई उच्च स्थानमा राख्छ ।^{२)} अनि यस पत्रमा अघि बढ्दाखेरि अर्को कुरा पनि देखा पर्छः इसाईधर्मले दासदासीहरूलाई पनि उच्च स्थानमा राख्छ ।

अफ्रिया फिलेमोनकी पत्नी थिइन् भने, अर्खिप्पसचाहिँ फिलेमोनको छोरा भएका हुनुपर्ला । यो एउटा पवित्र मनले रचिएको कल्पना मात्र हो । तर प्रायः सबैलाई यस्तो लाग्नु स्वाभाविक कुरा हो । यस कुराको विषयमा निश्चित हुन नसक्ने कुरा हो । तर अर्खिप्पस पावलको सङ्गी-सिपाही भएर आत्मिक लडाइँको इसाई रणभूमिमा उत्रेर त्यसमा सक्रिय योद्धा थिए । यसकारण पावलले तिनको सम्मान गरेर तिनलाई यहाँ सङ्गी-सिपाही भन्ने उपाधि दिएका छन् । तिनीजस्तो प्रभु येशूको निम्ति पूरा समर्पित र पवित्र जोशले तेजिलो भएको चेला विरलै भेटाइन्छ । अनि कलस्सीहरूलाई लेखिएको पत्रमा पावलले अर्खिप्पसलाई आफ्नो ध्यानमा राखेर तिनको विषयमा यो विशेष आदेश समावेश गरेः 'अर्खिप्पसलाई भनिदेओः प्रभुमा जुन सेवा तिमिले पाएका छौ, त्यो सेवा पूरा गर्ने विषयमा होशियार होऊ !' (कलस्सी ४:१७) ।

के फिलेमोन, अफ्रिया र अर्खिप्पसले नयाँ नियमको एउटा इसाई परिवारको सुचित्र गर्छन् ? तब 'तिम्रो घरमा भएको मण्डली' भन्ने वाक्यले नयाँ नियमको स्थानीय मण्डलीलाई चित्रण गर्नुपर्ला, होइन र ? किनभने यस वाक्यबाट स्पष्ट के बुझिन्छ भने, फिलेमोनको घरचाहिँ स्थानीय मण्डलीका विश्वासीहरू भेला हुने ठाउँ भएको रहेछ । उनीहरू उनको घरमा आराधना गर्न, प्रार्थना गर्न र बाइबल-अध्ययन गर्न भेला हुन्थे । अनि त्यहाँबाट उनीहरू सुसमाचार लिएर संसारमा निस्कन्थे – एउटा यस्तो संसारमा, जसले उनीहरूको मुखबाट ख्रीष्टको गवाही प्रायः ग्रहण

गर्दनथियो, तर उनीहरूको सन्देश कहिल्यै भुल्न सक्दैनथियो । फिलेमोनको घरमा भेला भएका ख्रीष्ट-विश्वासीहरू सबै एक थिए, ख्रीष्ट येशूमा एक थिए । के धनी, के गरिब, के पुरुष, के स्त्री, के मालिक, के दासदासी, उनीहरू सबैजना परमेश्वरको परिवारका पूर्ण मान्यता प्राप्त भएका सदस्य-सदस्याहरू थिए । तर जब उनीहरू कर्मभूमिमा फर्केर जान्थे, तब उनीहरूको बीचमा भएका सामाजिक भिन्नताहरू फेरि देखा पर्थे । तर प्रभु-भोजको समयमा उनीहरू सबजना एउटै पवित्र पूजाहारी-गिरी हुन्थे, उनीहरूको एकसमान स्तर हुन्थ्यो । त्यस बेलामा फिलेमोनसँग ओनेसिमसभन्दा ठूलो हुने अग्रता हुँदैनथियो, चल्दैनथियो ।

फिलेमोन १:३: पावलको आदतअनुसार तिनको अभिवादनमा प्रायः सधैं अनुग्रह र शान्ति भन्ने शब्दहरू हालिन्थे । किनभने यी शब्दहरूभन्दा ठूलो शुभेच्छा तिनले आफ्ना प्रियजनहरूलाई टक्राउन सक्दैनथिए । अनुग्रह भन्नाले परमेश्वरले आफ्नो निगाहमा आफ्ना जनहरूमाथि सित्तैमा बर्साइदिनुहुने सबै आशिषहरू बुझिन्छ, जसको योग्य उनीहरू कहिल्यै हुँदैनन् । अनि शान्तिचाहिँ आत्मिक स्वच्छता भएका र शङ्काको अभाव हुनेहरूको जीवनमा अनुभव गरिन्छ र ती सबैजनाको जीवन सुदृढ पार्छ, जतिले परमेश्वरको अनुग्रहबाट शिक्षा प्राप्त गरेका हुन्छन् । अनुग्रह र शान्ति – यी दुईवटा आशिषहरू परमेश्वर हाम्रा पिता र प्रभु येशू ख्रीष्टबाट आउँछन् । अनि यसमा पनि ठूलो अर्थ हुन्छ । किनभने अनुग्रह र शान्ति दिनुमा प्रभु येशूचाहिँ परमेश्वर पितासित एकसमान हुनुहुन्छ भन्ने कुरा बुझिन्छ । ख्रीष्ट साँच्चै परमेश्वर हुनुहुन्न, अँ, सम्पूर्ण रूपले परमेश्वर हुनुहुन्न भने उहाँलाई यस प्रकारको सम्मान दिनु ईश्वरनिन्दा ठहरिनेथियो ।

ख) फिलेमोन १:४-७: पावलले फिलेमोनका निम्ति परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछन् र उनका निम्ति प्रार्थना गर्छन्

फिलेमोन १:४: जहिले पावलले फिलेमोनका निम्ति प्रार्थना गर्थे, तहिले तिनले यी आदर्शवान् भाइका निम्ति परमेश्वरलाई धन्यवाद

चढ़ाउँथे । हाम्रो विचारमा, उनी परमेश्वरको अनुग्रहले जितेको सर्वोत्तम विजयोपहार थिए; उनी हाम्रा मित्र र दाजुभाइ हुन पूरा लायकको मानिस थिए । कोही-कोही टिप्पणीकारहरूले पावललाई यहाँ, यी शुरुका पदहरूमा चिप्लो घसेको आरोप लगाएका छन् । तिनीहरूको तुच्छ विचार-अनुसार पावलले फिलेमोनको मन यस हेतुले कोमल तुल्याउन खोजे, कि उनले ओनेसिमसलाई कुनै वादविवादविना फेरि स्वीकार गर्नु अरे । तर यस प्रकारको नीच धारणाले प्रेरित पावलको पत्र लेखे प्रेरणा तल भुइँमा फार्छ र तिनको अभिप्राय साह्रै धमिलो पारेर निकम्मा तुल्याउँछ, साथै पवित्र आत्माको प्रेरणाले लेखिएको यस पत्रमाथि ठूलो कलङ्क लगाउँछ । होइन, होइन, पावलले यहाँ फिलेमोनलाई जे लेखेका छन्, त्यो सबका सब तिनले इमानदारीपूर्वक भनेका हुन्; यसमा कुनै शङ्का छैन ।

फिलेमोन १:५ : फिलेमोनको जीवनमा दुईवटा सद्गुणहरू थिए, जुन दुईवटा सद्गुणहरूले पावललाई ठूलो आनन्द प्रदान गर्थे । किनकि प्रभु येशूप्रति र सबै पवित्र जनहरूप्रति उनको प्रेम र विश्वास थियो । उनलाई ईश्वरीय जीवन प्रदान गरिदिने जरा ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको उनको विश्वास थियो, अनि ईश्वरीय जीवन प्राप्त गरेको फल सबै पवित्र जनहरूप्रतिको उनको प्रेम थियो । यसर्थ उनको विश्वासचाहिँ फलवन्त विश्वास थियो ।

एफेसी १:१५-१६ र कलस्सी १:३-४ पदहरूमा पावलले एफेससका र कलस्सेअका पवित्र जनहरूका निम्ति धन्यवाद चढाउँदा उनीहरूका उस्तै-उस्तै सद्गुणहरूका निम्ति परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछन्, तर ती खण्डहरूमा तिनले पहिले उनीहरूको विश्वास, त्यसपछि उनीहरूको प्रेमको सहराना गर्छन् । तर यहाँ यस पत्रमा तिनले फिलेमोनको प्रेम र त्यसपछि उनको विश्वासको सम्झना गर्छन् । यसमा भिन्नता के होला त ? श्री म्याक-लरनले यसको उत्तर यसरी दिएका छन्:

‘यहाँ विश्लेषणको क्रम यस प्रकारको छ: फिलेमोनको जीवनमा देखा परेको प्रेमको कारण र हेतु पत्ता लगाउने क्रम अपनाइयो; तर एफेसीको पत्र र कलस्सीको पत्रमा उत्पादनको क्रम अपनाइएको छ, जुन

क्रमअनुसार अनुसन्धानचाहिँ विश्वासको जरादेखि शुरु गरेर त्यसको फलसम्म पुगेको छ ।’

पावलका शब्दहरूको क्रममा अझै पनि अर्को रोचक कुरा छः सबै पवित्र जनहरूप्रति उनको प्रेमको कुरा लेख्दा-लेख्दै तिनले प्रभु येशूप्रति उनको विश्वास भएको कुरा बीचमा हालेछन् । यसरी भण्डै शब्दहरूको खिचडी भएछ । तर फिलेमोनको विश्वास प्रभु येशूमाथि राखिएको विश्वास थियो भने, उनको प्रेम उपभोग गर्न पाउने प्रापकहरूचाहिँ सबै पवित्र जनहरू भएका रहेछन् । तर पावलले यहाँ विश्वासको कुरालाई प्रेमको कुराले लपेटेका छन्, मानौँ तिनले यसरी नै फिलेमोनलाई अब चाँडै उनले आफ्नो दास ओनेसिमसलाई प्रेम देखाएर आफ्नो विश्वासको वास्तविकता देखाउने सुनौलो मौका पाउन लागेका छन् भन्ने पूर्व-चेताउनी दिन खोजेका छन् । यसकारण एकजनालाई नछोडी सबै पवित्र जनहरूप्रति उनको प्रेम भएको कुरामा यहाँ जोड लगाइएको छ ।

फिलेमोन १:६: अधिका दुईवटा पदहरूमा पावलले फिलेमोनका निम्ति धन्यवाद चढाएका छन् भने, यहाँ यस पदमा प्रेरित पावलले फिलेमोनका निम्ति आफ्नो प्रार्थनामा कुनचाहिँ विन्ती चढाउँछन्, सो निम्न शब्दद्वारा प्रकट गर्छन्: *‘तिम्रो विश्वासको सङ्गति प्रभावकारी भएको होस् ।’* फिलेमोनले अरू मानिसहरूप्रति दया देखाउँदा उनको विश्वासको सङ्गतिले एउटा व्यावहारिक रूप लिएको थियो, र लिनुपरेको थियो । हामीले ख्रीष्टको सुसमाचारको प्रचार गरेर अरू मानिसहरूसित आफ्नो विश्वास बाँड्न सक्छौँ; तर भोका भएकाहरूलाई खुवाएर, असहाय-हरूलाई लुगाफाटा दिएर, शोकित हुनेहरूलाई सान्त्वना दिएर र कष्टमा परेकाहरूको कष्ट हल्का पारेर हामीले आफ्नो विश्वास पनि प्रकट गर्न र प्रभावकारी तुल्याउन सक्छौँ; अनि फिलेमोनको सन्दर्भमा, उनले भागेको दास ओनेसिमसलाई क्षमा दिएर आफ्नो विश्वास प्रकट गर्न सक्नेथिए । यसकारण फिलेमोनले अरूलाई गरेका सबै उपकारहरू ख्रीष्ट येशूबाट भएका हुन् भन्ने कुरा धेरैजनाले उनको भलाइ-भलाइले युक्त जीवनबाट बुझून्, जानून् र मानिलिऊन् भनेर पावलले उनको विषयमा प्रार्थना गरे ।

जुन मानिसको जीवनमा परमेश्वरको प्रेम स्पष्ट देखिन्छ, त्यस मानिसको जीवनमा प्रभाव पार्ने शक्ति ठूलो हुन्छ। कुनै किताबमा प्रेमको विषयमा पढ्नु एउटा कुरा हो, तर प्रेम देहधारी भएको मानिसको जीवनको प्रभाव अकाट्य र सम्मोहित पार्ने किसिमको हुन्छ; वचन देहधारी हुनुभएको मानिसको जीवन यसको निम्ति साक्षी बसेको छ।

फिलेमोन १:७: फिलेमोनको पोखिने उदारता अनि उनको त्याग र बलिदानयुक्त प्रेमको खबर कलस्सेअबाट रोममा आइपुग्यो, जहाँ यस खबरले ख्रीष्ट येशूको कैदी पावलको हृदयमा ठूलो आनन्द ^{३)} र सान्त्वना सृजना गर्‍यो। पावलले फिलेमोनलाई प्रभु येशूकहाँ ल्याउन पाएकोमा यो आफ्नो ठूलो सौभाग्य ठान्थे। अनि अहिले विश्वासमा तिनको छोरा भएको फिलेमोन प्रभुमा एकदम राम्रो भएको खबर सुन्न पाउनु तिनका निम्ति कति खुशीको कुरा थियो। किनकि यी प्रिय भाइ फिलेमोनद्वारा, विशेष गरी उनको प्रेमले गर्दा पवित्र जनहरूका आन्तरिक हृदयहरू कति शीतल पारिएका थिए। यो कुरा पावलका निम्ति ठूलो उत्साहको कारण बन्यो। हामीमध्ये कोही पनि आफ्नो निम्ति जिउँदैन, र कोही पनि आफ्नो निम्ति मर्दैन; तर हाम्रा कामकुराहरूले अरू मानिसहरूलाई प्रभाव पार्छन्-पार्छन्। हाम्रो प्रभावको घेरा कति हो, सो हामी नाप्न सक्दैनौं। तर हामीले बुझ्नुपरेको यो हो कि, अरूलाई असल प्रभाव कि खराब प्रभाव पार्ने हाम्रो जीवनको शक्ति र क्षमता असीमित हुन्छ।

ग) फिलेमोन १:८-२०: पावलले ओनेसिमसका निम्ति फिलेमोनलाई आग्रह गर्छन्

फिलेमोन १:८: अबचाहिँ पावलले यो पत्र लेख्ने मुख्य उद्देश्य प्रकट गर्छन्। तिनले ओनेसिमसका निम्ति विन्ती गर्न लागेका छन्। तर तिनले यो विषय कसरी उठाउनु ठीक होला? प्रभुको प्रेरित भएको हुनाले तिनले फिलेमोनलाई यसो भन्न सक्नेथिए: 'प्रिय भाइ फिलेमोन, तिमी एक ख्रीष्ट-विश्वासी है; यसैले तिमीले यस भागेको दासलाई क्षमा दिनुपर्छ र

उसलाई फेरि ग्रहण गर्नुपर्छ । अनि ठीक यही कुरा म तिमीलाई आज्ञा गर्छु ।’ पावलसँग फिलेमोनलाई आज्ञा गर्ने अधिकार थियो; अनि फिलेमोनले खुरुक्क तिनको आज्ञा मान्नेथिए । तर यो पावलको फोस्रो जीत मात्र ठहरिनेथियो ।

फिलेमोन १:९: होइन, पहिले प्रेरित पावलले फिलेमोनको हृदय जित्नुपरेको थियो, नत्र ओनेसिमसको स्वागत न्यानो हुनेथिएन । यहाँ, यस ठाउँमा प्रेमको प्रेरणाले प्रेरित भएको आज्ञाकारिता खास कुरा थियो; प्रेमको वातावरण नभए ओनेसिमसका निम्ति फिलेमोनको घरमा रहनु-बस्नु सहन नसकिने कुरा हुनेथियो । हुन सक्छ, पावलले यस पदका शब्द लेख्दाखेरि मुक्तिदाता प्रभुको वचन सम्भन्धे होला, जसले यसो भन्नुभयो: ‘तिमीहरूले मलाई प्रेम गर्छौं भने मेरा आज्ञाहरू पालन गर!’ (यूहन्ना १४:१५) । यसकारण प्रेमको खातिर तिनले फिलेमोनलाई आग्रह गरे, उनलाई आदेश गरेनन् । के फिलेमोनको प्रेम सात समुद्र पार, प्रभु येशूको खातिर कैदी भएर भ्यालखानामा बसिरहेका यी ख्रीष्टको वृद्ध^{४)} राजदूतकहाँ पुग्नेथियो ? वृद्ध भएका र हालैमा कैदी पनि भएका पावल – के यी दुईवटा कुराले फिलेमोनको हृदयमा प्रेम पलाउन सक्नेथिए कि ? त्यस बेलामा प्रेरित पावलको उमेर कति थियो, सो हामी निश्चित रूपले जान्न र भन्न सक्दैनौं; तर हुन सक्छ, तिनी लगभग त्रिसट्टी वर्ष पुगेका थिए होला । आज त्रिसट्टी वर्ष कुनै खास उमेर नै गनिँदैन । तर हुन सक्छ, ख्रीष्ट येशूको सेवामा आफूलाई पूरा खर्च गरेर तिनी छिट्टै वृद्ध भए होलान् । अनि अहिलेचाहिँ तिनी येशू ख्रीष्टका निम्ति कैदी पनि थिए । तिनले फिलेमोनबाट सहानुभूति खोजेको हुनाले तिनले यसो लेखेनन्, तर उनले यी कुराहरूमाथि आफ्नो विचार पुर्याएर र मूल्याङ्कन गरेर नै सठीक निर्णयमा आइपुग्नेछन् भनेर उनीमाथि तिनले आशा गरे ।

फिलेमोन १:१०: मूल-लेखमा ओनेसिमसको नाम यस पदको अन्तिम शब्द हो, जस्तै: ‘म तिमीलाई मेरो छोराका निम्ति, जसलाई मैले मेरो बन्धनमा जन्माएको हुँ, अँ, ओनेसिमसका निम्ति विन्ती गर्छु ।’ पत्र पढ्दा-पढ्दै फिलेमोन आफ्नो अपराधी दासको नामकहाँ पुग्ने बेलामा उनी

निरस्त्र, अँ, तर्करहित भइसक्नेथिए । फिलेमोनको प्रतिक्रिया कल्पना गर्न कोशिश गर्नुहोस् ! 'अरे, त्यो बदमास केटा प्रभु येशूकहाँ फर्क्यो, कसरी ? बाफरे, त्यसले कैदी पावलद्वारा प्रभुलाई पाएको रहेछ !! यो कति अचम्म, कति अद्भुत, अँ, कति पत्यार नलाग्दो कुरा हो ।'

अहो, इसाई जीवनमा कति रहस्यमय आनन्दहरू अनुभव गरिन्छन् ! परमेश्वरले अद्भुत र आश्चर्यजनक ढङ्गले काम गर्नुभएको कुरा देख्नु ती आनन्दहरूमध्ये एउटा हो; किनभने उहाँले पूर्वनिश्चित ठाउँमा विभिन्न परिस्थितिहरू मिलाएर आफूलाई प्रकट गर्नुहुन्छ, जुन परिस्थितिहरूको मिलन कदापि संयोगको फल भन्न मिल्दैन । पहिले पावलले फिलेमोनलाई प्रभु येशूकहाँ डोर्‍याए । अनि कुनै समयपछि प्रेरित पावल पक्राउ परे र न्यायजाँचको निम्ति रोममा ल्याइए । अनि फिलेमोनको दास ओनेसिमस भाग्यो र रोममा पुग्यो । संयोगवश त्यहाँ उसको भेट पावलसित भयो; अनि उसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेर मुक्ति पायो । यसरी मालिक फिलेमोन र उनको दास ओनेसिमसले एकै प्रचारकद्वारा नयाँ जन्म पाए, तर विभिन्न ठाउँहरूमा र विभिन्न परिस्थितिहरूमा । के यो सब त्यत्तिकै, आफैआफ भएको, अकस्मात् भएको कुरा हो र ?

फिलेमोन १:११: ओनेसिमस भन्ने नामको अर्थ 'कामलाग्दो' हो । तर ऊ भाग्यो; तब फिलेमोनका निम्ति ऊ निकम्मा, बदमास र धूर्त ठहरियो । अनि पावलले उसको विषयमा भन्न खोजेको कुरा खास यो थियो: 'ठिक्कै छ, बितेको समयमा ओनेसिमसचाहिँ तिम्रो निम्ति निकम्मा र काम नलाग्ने भयो, तर अबचाहिँ ऊ तिम्रो र मेरो निम्ति काम लाग्ने भएको छ ।' फिलेमोनकहाँ फर्केर आउने दास उनीबाट भागेको भन्दा असल मानिस भएको थियो । अनि यहाँ नयाँ नियमको जमानाको कुरा आयो: दास-बजारमा अइसाई दासहरूभन्दा इसाई दासदासीहरूको दाम ज्यादा हुन्थ्यो । अनि वर्तमान समयमा कुरा कस्तो छ ? के अइसाई कामदारहरूको भन्दा इसाई कामदारहरूको काम बढी विश्वासयोग्य हुन्छ र तिनीहरू काम दिने मालिकहरूका निम्ति बढी मूल्यवान् ठहरिएका छन् ?

फिलेमोन १:१२: यस पत्रबाट नयाँ नियमले दासप्रथाको विषयमा अपनाएको दृष्टिकोण स्पष्ट हुन्छ । प्रेरित पावलले दासप्रथामाथि आरोप लगाउँदैनन्, र त्यो चलन मनाही पनि गर्दैनन् । यसको विषयमा वास्तवमा कुरा के हो ? तिनले त ओनेसिमसलाई फेरि उसको मालिककहाँ पठाउँछन् । तर यो पनि स्पष्ट छः नयाँ नियमभरि दासप्रथाका दुराचारहरूमाथि आरोप लगाइएको छ र त्यसका दुर्व्यवहारहरू निषेध गरिएका छन् । यस सिलसिलामा श्री अलेक्जान्दर म्याक-लरनले यसो लेखेका छन्:

‘नयाँ नियमको शिक्षाले सीधा राजनीतिमाथि वा समाजका अरू प्रबन्धहरूमाथि हस्तक्षेप गर्दैन, तर यस्ता नियमहरू प्रस्तुत गर्छ, जुन नियमहरूले जुनै पनि समाजको व्यवस्थालाई सुअसर गर्छन्; अनि पछि नयाँ नियमका यी अर्ताहरूद्वारा मानिसहरूको मन र विचार भिज्दा-भिज्दै ती लोकभावना बनिँदै जान्छन् ।’ ५)

कुनै समाजका खराबीहरू सच्याउन-सुधार्न पवित्र बाइबलले बलमिचाइ लगाउने क्रान्ति अपनाउँदैन, कसैलाई अपनाउन दिँदैन । किनभने मानिसको असभ्यता र अनैतिकता उसको पतित स्वभावको फल हो । सुसमाचारको सन्देशले यही खराबीको जरामा बन्चरो लगाइदिन्छ र खीष्ट येशूमाथि विश्वास गर्नाले मानिसहरूमा एउटा नयाँ सृष्टि पैदा गर्छ ।

यो एउटा कल्पनाको कुरा हो; तर हुन सक्छ, जुन दासको मालिक दयावान् छन्, ती मालिकको दासको दशा प्रायः राम्रो हुन्छ; ऊ स्वतन्त्र भयो भने उसले त्यसभन्दा असल दशामा जिउन नपाउला । यो कुरा प्रभु येशूका दासदासीहरूको विषयमा अवश्य सत्य ठहरिन्छ । किनभने उहाँका दासदासीहरू सबैभन्दा बढी स्वतन्त्र मानिसहरू भएका हुन्छन्; यसमा कुनै शङ्का छैन ।

यसकारण जब पावलले ओनेसिमसलाई फेरि फिलेमोनकहाँ पठाए, तब तिनले यस दासप्रति कुनै अन्याय गरेनन्; किनभने अब त मालिक र

उनको दास दुवैजना विश्वासी बनेका थिए। यसैले फिलेमोनले ओनेसिमसलाई ख्रीष्टीय सद्व्यवहार देखाउनुपरेको थियो; अनि ओनेसिमसले फिलेमोनप्रति काममा इसाई विश्वासयोग्यता देखाउनुपरेको थियो।

‘उसलाई ग्रहण गर, जो मेरो आफ्नै हृदयको टुक्रा हो’ भन्ने वाक्यबाट प्रेरित पावलले ओनेसिमसलाई कति प्रगाढ़ प्रेमले माया गरे, सो स्पष्ट बुझिन्छ। किनभने ओनेसिमसलाई पठाउँदा पावललाई आफ्नो शरीरको कुनै अङ्ग गुमाउनुपर्छ जस्तो लागेको रहेछ।

हामीले ख्याल गर्नुपर्छ, कि यहाँ क्षतिपूर्ति गर्नुपर्ने विषयमा एउटा महत्त्वपूर्ण नियम पेश गरिएको छ। अब ओनेसिमस मुक्ति पाएको मानिस थियो। यसकारण ऊ आफ्नो मालिककहाँ फर्कनुपरेको थियो। मुक्ति पाउँदा मानिसले आफ्ना पापको दण्ड र पापको शक्तिबाट छुटकारा पाउँछ, तर उसलाई लागेका ऋणहरू खारिज गरिँदैनन् नि। यसकारण नयाँ विश्वासीले नतिरेका सबै बिलहरू तिर्नुपर्छ, र बितेको जीवनमा आफूले जेजति गल्तीहरू गरेको थियो, उसले ती सबै गल्तीहरू, जहाँ सम्भव हुन्छ, सकभर मिलाउनुपर्छ। ओनेसिमसको सम्बन्ध कुरा यस्तो थियो: आफ्नो मालिककहाँ फर्केर उसले उनको सेवा गर्नुपरेको थियो र आफूले चोरी गरेको पूरा रकम उनलाई फर्काउनुपरेको थियो।

फिलेमोन १:१३: ओनेसिमसलाई रोममा आफूसँग राख्न प्रेरित पावललाई मन परेको थियो। मुक्ति पाएको दासले सुसमाचारको खातिर भ्यालखानामा बसिरहेका पावलका निम्ति के-के गर्न सक्नेथियो ?? अँ, उसबाट तिनलाई धेरै कुराहरूमा मद्दत हुनेथियो। अनि यसरी फिलेमोनलाई यस सहायकमार्फत प्रेरित पावलको सेवा गर्ने सुन्दर मौका मिल्नेथियो। तर यस कुरामा नमिल्ने कुरा के थियो भने, फिलेमोनको बोध, इच्छा र अनुमतिविना यो सब हुनेथियो।

फिलेमोन १:१४: पावलका निम्ति ओनेसिमसलाई रोममा आफूसँग राख्ने कुरा भएन। किनकि दासको मालिकलाई यस प्रकारको करकापमा पार्नु ठीक हुँदैनथियो। यसकारण तिनले फिलेमोनको मञ्जुरीविना केही पनि नगर्ने इच्छा गरे। भलाइको जुनसुकै काम करले हुनुहुँदैन, तर

स्वेच्छापूर्वक भएको हुनुपर्छ, नत्र यस प्रकारको करकापद्वारा त्यस उपकारको कार्यबाट त्यसको शोभा हराउनेथियो ।

फिलेमोन १:१५: विश्वासीको जीवनमा आत्मिक परिपक्वता केमा देखिन्छ ? वर्तमान समयका प्रतिकूल परिस्थितिहरूदेखि आफ्ना आँखाहरू उठाएर सबै कुराहरूमा परमेश्वरको हात देख्न सक्नुचाहिँ आत्मिक परिपक्वताको लक्षण हो; किनभने परमेश्वरलाई प्रेम गर्नेहरूका निम्ति सबै कुराहरू मिलेर भलाइ उत्पन्न गर्दा रहेछन् (रोमी ८:२८) । जब ओनेसिमस भाग्यो, तब हुन सक्छ, फिलेमोनलाई कति तिर्र लाग्यो होला नि; अनि उनको हानि निककै ठूलो थियो । के उनले एकदिन त्यस दासलाई फेरि देख्न पाउनेथिए ? त्यसमा शङ्का थियो । तर अहिले पावलले काला-काला बादलहरूमा इन्द्रेणीले कहाँ-कहाँ आफ्ना आशाको किरणरूपी चिन्हहरू छोडिराखेको, सो पत्ता पार्छन् । ठिककै छ, कलस्सेअमा भएको फिलेमोनको यस परिवारबाट ओनेसिमस हरायो, तर केही समयको निम्ति मात्र हरायो । ऊ किन हरायो ? ऊ यस हेतुले हरायो, कि फिलेमोनले उसलाई सधैंभरिका निम्ति प्राप्त गरून् । हाम्रा विश्वासी दाजुभाइ-दिदीबहिनीहरूका निम्ति सान्त्वना यसैमा छ; के मृत्युद्वारा तपाईंले विश्वास गर्ने आफन्तहरू र मित्रहरूलाई गुमाउनुपर्छो ? याद गर्नुहोस्: यो विछोड केही समयका निम्ति मात्र हुँदो रहेछ; तपाईं र मृत्युद्वारा गुमाइएका प्रियजनहरूको बीचमा एकदिन पुनर्मिलन हुनेछ, र त्यो मिलनचाहिँ अनन्त मिलन हुनेछ ।

फिलेमोन १:१६: फिलेमोनले ओनेसिमसलाई फिर्ता पाउनेथिए । त्यत्ति मात्र होइन, तर उनले उसलाई पहिलेको भन्दा राम्रो अवस्थामा फिर्ता पाउनेथिए । किनभने अबदेखि उनीहरूको बीचमा मालिक-दासको नाताको साधारण सम्बन्ध मात्र रहनेथिएन । अबचाहिँ ओनेसिमस दासभन्दा बढी थियो; ऊ उनका निम्ति प्रभुमा एक प्रिय भाइ भएको थियो । अबदेखि उसो ओनेसिमसले दण्ड पाउने डरले काम गर्ने होइन, तर काम गर्ने वातावरणमाथि प्रेमको छाया पर्नेथियो । रोममा पावलले यस प्रिय भाइको सङ्गति उपभोग गरिरहेका थिए । तर अब त तिनले उसलाई

अभै बढी समय आफूसँग राख्नेथिएनन् । यसमा प्रेरित पावलको हानि फिलेमोनको लाभ हुने भयो । अब फिलेमोनले ओनेसिमसलाई भाइको रूपमा चित्र पाउनेथिए, शरीरमा पनि र प्रभुमा पनि । पावलले ओनेसिमस-माथि राखेको भरोसा शरीरमा र प्रभुमा सत्य ठहरिनेथियो – शरीरमा; किनभने उसले तनमनले र इमानदारीपूर्वक फिलेमोनको सेवा गर्नेथियो; अनि प्रभुमा; किनकि ओनेसिमस ख्रीष्ट-विश्वासी भएको हुनाले फिलेमोनले उसको आत्मिक सङ्गति पनि पाउनेथिए ।

फिलेमोन १:१७: प्रेरित पावलको आग्रह कति साहसिलो छ र कति ममताले पूर्ण थियो; यसमा हामी छक्क पर्दछौं । किनभने तिनले फिलेमोनलाई 'उसलाई मलाई जस्तै गरी ग्रहण गर' भनेर विन्ती गर्छन् । तिनले उनलाई यसो लेखेका छन्: 'यसकारण यदि तिमीले मलाई एक साभेदार सम्भन्छौ भने उसलाई मलाई भैं गरी ग्रहण गर !' यस वाक्यले हामीलाई मुक्तिदाता प्रभुका शब्दहरूको सम्भना दिलाएको छ, जसले यसो भन्नुभयो: 'जसले तिमीहरूलाई ग्रहण गर्छ, त्यसले मलाई ग्रहण गर्छ, अनि जसले मलाई ग्रहण गर्छ, त्यसले मलाई पठाउनुहुनेलाई ग्रहण गर्छ' (मत्ती १०:४०); 'अनि मेरा यी भाइहरूमध्ये सानोभन्दा सानो एकजनालाई तिमीहरूले जेजति गर्छौ, त्यो तिमीहरूले मलाई नै गर्छौ' (मत्ती २५:४०) । अनि यस वाक्यबाट अर्को स्मरण पनि आउँछ: परमेश्वरले हामीलाई आफ्नो पुत्रमा, उहाँमार्फत ग्रहण गर्नुभएको छ; परमेश्वरका निम्ति हामी ख्रीष्ट येशू जत्तिकै आत्मीय र प्रिय भएका छौं ।

के पावल अभै पनि फिलेमोनको साभेदार थिए? के उनीहरूको बीचमा अभै पनि आपसी सङ्गति जारी रहेको थियो? तब यही आधारमा फिलेमोनले ओनेसिमसलाई ग्रहण गर्नुपर्नेथियो; उनका निम्ति प्रेरित पावलको आग्रह यो थियो । ओनेसिमस फिलेमोनको घरमा सधैंको पाहुना भएर बस्न पाउने र उनीहरूले उसलाई कुनै काम अह्लाउन नपाउने अर्थ यस विन्तीको माग होइन । होइन नि ! ऊ अवश्य फिलेमोनको घरको दास हुनेथियो । तर ओनेसिमस ख्रीष्टको जन भएको थियो, र यही कारणले विश्वासमा एक भाइ पनि थियो ।

फिलेमोन १:१८: ओनेसिमसले फिलेमोनको सम्पत्ति चोरेको अर्थ हामी यहाँ पावलका शब्दहरूमा नलगाऔं ! यो त एउटा सम्भावना मात्र थियो । दासदासीहरूको बीचमा चोरी गर्ने पाप एउटा मूल-पाप गनिन्थ्यो । फिलेमोनको क्षति भएमा पावलले त्यो बेहोर्नेथिए, त्यसको ऐभारा बोक्नेथिए । तिनले फिलेमोनको क्षतिको पूर्ति हुनुपरेको कुरामा पूरा सहमत भएका थिए । ओनेसिमसले मुक्ति पायो; तर यसबाट उसलाई लागेका ऋणहरू चुक्ता भएनन् । यसकारण पावलले फिलेमोनलाई यसो लेख्छन्: 'त्यो मेरो हिसाबमा लगाइदेऊ !'

यो कुरा पढ्दाखेरि हाम्रो सम्भना फेरि एकदम ताजा हुन्छ: हो, पापी मानिसहरू भएको हुनाले हामीलाई अत्यन्तै ठूलो पापको ऋण लागेको थियो; अनि त्यो जम्मै ऋण प्रभु येशूको हिसाबमा लेखियो; अनि गलगथामा हाम्रो सट्टामा क्रूसको मृत्यु सहेर उहाँले हाम्रो ऋण तिरिदिनुभयो र पूरा चुक्ता गर्नुभयो ।

यहाँ, यस ठाउँमा हामी हाम्रो अधिवक्ता हुनुहुने ख्रीष्टको सेवकाइ पनि याद गरौं ! किनकि जब विश्वासीहरूलाई दोष लगाउनुमा धेरै सिपालो भएको शैतानले हामीले बिराएका कुराहरूको विषयमा हाम्रो विरोधमा आरोपहरू लगाउन थाल्छ, तब हाम्रा परमधन्य प्रभुले त्यसलाई यसो भन्नुहुन्छ: 'हे शैतान, त्यो मेरो हिसाबमा लगाइदे !'

यस पत्रमा मेलमिलापको शिक्षाको सुन्दर चित्र छ । ओनेसिमसको अपराधले गर्दा उसको र फिलेमोनको बीचमा मनमुटाउ भएको थियो । अनि निस्सन्देह पावलको सेवकाइद्वारा उनीहरूको बीचमा भएको त्यो फाटो र शत्रुता हटाइयो । यस दास र उसको मालिकको बीचमा मेलमिलाप भयो । हाम्रा पापहरूले गर्दा परमेश्वरसित हाम्रो सम्बन्ध टुट्यो । तर ख्रीष्ट येशूको मृत्यु र बौरिउठाइद्वारा परमेश्वर र हाम्रो बीचमा भएको शत्रुताका सबै कारणहरू हटाइए; अनि यसरी परमेश्वरसँग ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको मेलमिलाप भयो ।

फिलेमोन १:१९: पावलले प्रायः जसो कसैलाई आफ्नो पत्र लेख्न लगाउँथे, र अन्तमा आफ्नो हातले एक-दुई शब्द लेख्ने गर्थे । अनि यस

पत्रको विषयमा तिनले कति खण्ड आफ्नो हातले लेखे, सो हामी भन्न सक्दैनौं । तर कम्तीमा तिनले यहाँ, यस ठाउँमा कलम आफ्नो हातमा लिएको कुरा स्पष्ट बुझिन्छ । तिनले खेस्रो ढङ्गमा आफ्नै अक्षरले यसो लेखेका छन्: 'ओनेसिमसलाई तिम्रो जेजति ऋण लागेको छ, त्यो म तिरिदिनेछु ।' *'तिमीलाई मेरै ऋण लागेको छ, त्यो म तिमीलाई भन्दिनँ ।'* फिलेमोन पावलको ऋणी थिए, र तिनीप्रति ठूलो ऋणमा परेका थिए; किनभने पावलले उनलाई प्रभु येशूकहाँ डोस्न्याएका थिए । फिलेमोन आफ्नो आत्मिक जीवनका निम्ति प्रेरित पावलबाट कहिल्यै उऋण हुने-थिएनन्, किनभने उनलाई मुक्ति दिलाउने माध्यम पावल नै भएका थिए । अनि निश्चय नै पावलले उनलाई त्यो आत्मिक ऋण तिरिहाल्ने करमा पार्नेथिएनन् ।

फिलेमोन १:२०: फिलेमोनलाई 'भाइ' भन्ने सम्बोधन गरेर पावलले यहाँ उनीबाट प्रभुमा केही उपकार, अँ, उनीबाट ख्रीष्टमा केही ताजा आनन्द पाउन चाहन्छन् । 'ओनेसिमसलाई दयाको साथ ग्रहण गर, उसलाई क्षमा गर र उसलाई घरको दासको रूपमा फेरि स्थापित गर ! होइन, दासको रूपमा होइन, तर खास गरेर परमेश्वरको परिवारको एक भाइको रूपमा अब ग्रहण गर' भन्ने आग्रह फिलेमोनका निम्ति वृद्ध पावलको सुस्पष्ट अनुरोध थियो ।

घ) फिलेमोन १:२१-२५: अन्तिम मन्तव्यहरू

फिलेमोन १:२१: फिलेमोनमाथि प्रेरित पावलको भरोसा यस प्रकारको थियो: पावलले उनलाई भने, उनले त्योभन्दा बढ्ता गर्नेथिए । उनको आज्ञाकारिता यस किसिमको थियो । ख्रीष्ट येशूले उनलाई सित्तैमा उनका सबै पापहरू क्षमा गर्नुभयो; यसैकारण उनले ओनेसिमसलाई अवश्य उसका जम्मै पापहरू क्षमा गर्नेथिए । यहाँ एफेसी ४:३२ पदको शिक्षा व्यवहारमा उतारिएको जीवित उदाहरण छ, जुन पदमा यसो लेखिएको छ: *'अनि एक-अर्काप्रति दयालु होओ, कोमल मनका होओ; र*

जसरी परमेश्वरले ख्रीष्टमा तिमीहरूलाई क्षमा गर्नुभएको छ, त्यसरी नै तिमीहरूले पनि एक-अर्कालाई क्षमा गर !'

फिलेमोन १:२२: तर फिलेमोनले ओनेसिमससित कस्तो व्यवहार गरे, सो कुरा पावलले कसरी जान्न पाउनेथिए ? तिनले यहाँ कलस्सेअमा आउने र फिलेमोनको घरमा पाहुनाको रूपमा बस्न पाउने आशा प्रकट गरेका छन् । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले तिनका निम्ति चढाएका प्रार्थनाहरूको उत्तरमा अब चाँडै सरकारी अधिकारीहरूले तिनलाई रिहाइ दिने अपेक्षामा तिनी बसिरहेका थिए । यसकारण तिनले फिलेमोनलाई 'मेरो निम्ति एउटा बस्ने ठाउँ तयार पारिदेऊ' भनिराख्छन् । अनि हुन सक्छ, पावलको निम्ति पाहुना-कोठा तयार गर्ने काम त्यहाँ फर्केर आएको ओनेसिमसका निम्ति उसलाई अह्वाइएको पहिलो काम भएको थियो कि, कसले जान्दछ ? अनि पावल आफ्नो योजनाअनुसार कलस्सेअमा पुगेको कुरा कसले भन्न सक्छ ? हाम्रो अनुमानअनुसार हामी यति भन्न सक्छौं: तिनको निम्ति पाहुना-कोठा तयार गरिएको थियो; अनि फिलेमोनको घरानाका सबै सदस्य-सदस्याहरू तिनलाई चाँडै देख्ने तीव्र आशामा बसिरहेका थिए । किनभने तिनको र उनीहरूका हृदयहरू प्रेमले एकसाथ बाँधिएका थिए ।

फिलेमोन १:२३: अब एपाफ्रासको कुरा आयो । यिनले कलस्सेअको मण्डली स्थापित गरे होलान् (कलस्सी १:७-८; कलस्सी ४:१२-१३) । अनि अहिलेचाहिँ यिनी रोममा पावलसित सङ्गी-कैदी थिए । यसकारण यिनले पनि यहाँ फिलेमोनलाई आफ्नो न्यानो अभिवादन टक्राउँछन् ।

फिलेमोन १:२४: अनि त्यही समयमा पावलसँग मर्कूस, अरिस्टार्खस, डेमास र लूका थिए । अनि यी नामहरू कलस्सी ४:१० र १४ पदहरूमा पनि उल्लेख गरिएका छन् । युस्टस भनिने येशूको नाम कलस्सीको पत्रको चार अध्यायमा उल्लेख गरिएको छ, तर यहाँ लेखिएन । यसको के कारण थियो होला, कुनि ? अनि मर्कूसचाहिँ ? तिनी मर्कूसको सुसमाचारको पुस्तक लेख्ने लेखक थिए । शुरुमा एकपल्ट विफल भएपछि तिनी प्रभुको विश्वासयोग्य सेवक बने; यो सबैलाई प्रमाणित भयो (२ तिमोथी ४:१; प्रेरित १३:१३ र १५:३६-३९) ।

अरिस्टार्खसचाहिँ थेस्सलोनिकीको विश्वासी थिए, जसले पावललाई विभिन्न यात्राहरूमा, र रोमको यात्रामा पनि साथ दिए। अनि कलस्सी ४:१० पदमा पावलले यिनलाई सङ्गी-कैदीको नाम दिए। अनि डेमासचाहिँ ? उसले पछि कुनै समयमा वर्तमान संसारलाई प्रेम गरेर पावललाई त्याग्यो (२ तिमोथी ४:१०)। प्रिय वैद्य लूका पावलको विश्वासयोग्य मित्रको रूपमा प्रमाणित भए, जसले तिनलाई अन्तसम्म मद्दत गरे र साथ दिए (२ तिमोथी ४:११; कलस्सी ४:१४)।

फिलेमोन १:२५: हामी यस पत्रको अन्तमा आइपुग्यौं। अनि बिदाको आशीर्वाद पावलको चिनारी थियो। *‘हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको अनुग्रह तिमिहरूको आत्माको साथमा रहिरहोस् !’* फिलेमोन र उनको परिवारको साथमा प्रभु येशू ख्रीष्टको अनुग्रह सधैं रहेको होस् ! यसभन्दा ठूलो आशिष के हुन सक्नेथियो ? हामीमध्ये मुक्तिदाता प्रभुको निगाह पाउनुको योग्य को होला त ? तरैपनि हामी आफ्नो जीवनको क्षण-क्षणमा उहाँको अनुग्रह अनुभव गरिरहेका हुन्छौं, कसरी ? यसैले प्रभु येशू र उहाँको त्राणको काममा मग्न हुन पाउनुचाहिँ हामीले आफ्नो सारा हृदयले चाहना गरेको हाम्रो एकमात्र इच्छा हो। यसकारण सबैजनाका निम्ति यो हाम्रो सल्लाह छ: यस प्रकाशमा हिँड्दै गर्नुहोस् र उहाँको अनुग्रहको अनुभव पाउँदै गर्नुहोस् !

पावलले यहाँ यो पत्र लेख्न छोडे र कलम टेबलमा राखे; त्यसपछि तिनले यो पत्र तुखिकसको हातमा सुम्पे, जसले यो पत्र फिलेमोनलाई दिनु थियो। यस पत्रको सन्देशले आउँदा शताब्दीहरूमा इसाई व्यवहारलाई कहाँसम्म प्रभाव पार्नेथियो, त्यो कुरा पावलले त्यस बेलामा के जान्थे र ? तर यो पत्रचाहिँ प्रेम र शिष्टाचारको गौरवग्रन्थ बनेको छ, जसको व्यावहारिक शिक्षा लेखिएको समयमा काम लाग्थ्यो भने वर्तमान समयमा पनि पूरा कामलाग्दो हुन्छ। आमेन !

ENDNOTES:

- 1) **Introduction:** Martin Luther, quoted by J. B. Lightfoot, *Saint Paul's Epistles to the Colossians and to Philemon*, pp. 317, 318 (translation updated by the present editor).
- 2) **1:2:** If one compares the status of Christian women with pagan and Muslim women, she (or he) will have to agree that the true "Liberator of women" is the Lord Jesus Christ.
- 3) **1:7:** The majority of manuscripts read *thanksgiving* (*charin*) for *joy* (*charan*).
- 4) **1:9:** The Greek words for "aged" (*presbutēus*) and *ambassador* (*presbeutēus*) are so similar that Bentley conjectured that Paul wrote "ambassador." The traditional manuscripts are totally against this conjecture, however nicely it may fit the context.
- 5) **1:12:** Alexander Maclaren, "Colossians and Philemon," *The Expositor's Bible*, p. 461.

BIBLIOGRAPHY

Carson, Herbert M. *The Epistles of Paul to the Colossians and to Philemon*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1960.

English, E. Schuyler. *Studies in the Epistle to the Colossians*. New York: Our Hope Press, 1944.

Erdman, Charles R. *Epistles of Paul to the Colossians and Philemon*. Philadelphia: Westminster Press, 1933.

King, Guy. *Crossing the Border*. London: Marshall, Morgan and Scott, Ltd., 1957.

Lightfoot, J. B. *Saint Paul's Epistle to the Colossians and to Philemon*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, reprint of 1879 edition by MacMillan.

Maclaren, Alexander. "Colossians and Philemon," *The Expositor's Bible*. London: Hodder and Stoughton, 1888.

Meyer, H. A. W. *Critical and Exegetical Handbook to the Epistles to the Philippians and Colossians*. New York: Funk and Wagnalls, 1884.

Nicholson, W. R. *Popular Studies in Colossians: Oneness with Christ*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1903.

Peake, Arthur S. "Colossians," *The Expositor's Greek Testament*. Vol. 3. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.

Robertson, A. T. *Paul and the Intellectuals*. Nashville: Sunday School Board of the Southern Baptist Convention, 1928.

Rutherford, John. *St. Paul's Epistles to Colossae and Laodicea*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.

Sturz, Richard. *Studies in Colossians*. Chicago: Moody Press, 1955.

Thomas, W. H. Griffith. *Studies in Colossians and Philemon*. Grand Rapids: Baker Book House, 1973.

Vine, W. E. *The Epistle to the Philippians and Colossians*. London: Oliphants, 1955.

विलियम म्याक डोनाल्डका अन्य टिप्पणीहरू र अन्य आत्मिक पुस्तक-पुस्तिकाहरू तपाईंले हाम्रो निम्न web-page बाट डाउन-लोड गरेर पढ्न सक्नुहुन्छ: www.nbcinepal.org

हामीसित सम्पर्क गर्न हाम्रो ठेगाना: nbcinepal@gmail.com

विलियम म्याक डोनाल्डका अरू किताबहरू यस प्रकारका छन्:

- १) साँचो चेलापन
- २) मामुली जीवनभन्दा उच्च जीवन
- ३) आफ्नो भविष्यको विषयमा सोचुहोस् !
- ४) प्रश्नमाथि प्रश्न - जवाफ कसले दिने ?
- ५) अब यो परमेश्वरको अचम्मको अनुग्रह
- ६) मेरो हृदय, मेरो जीवन र मेरो सबै थोक
- ७) त्यो बिर्सको आज्ञा: पवित्र होओ !

विलियम म्याक डोनाल्डका अन्य टिप्पणीहरू यस प्रकारका छन्:

- १) मत्तीको सुसमाचारको टिप्पणी
- २) मर्कूसको सुसमाचारको टिप्पणी
- ३) लूकाको सुसमाचारको टिप्पणी
- ४) यूहन्नाको सुसमाचारको टिप्पणी
- ५) प्रेरितको पुस्तकको टिप्पणी
- ६) रोमीको पुस्तकको टिप्पणी
- ७) पहिलो कोरिन्थीको टिप्पणी
- ८) गलातीको पुस्तकको टिप्पणी
- ९) एफेसीहरूलाई लेखिएको पत्रको टिप्पणी
- १०) कलस्सीहरूलाई लेखिएको पत्रको टिप्पणी
- ११) थेस्सलोनिकीहरूका पहिलो र दोस्रो पत्रको टिप्पणी
- १२) तिमोथीलाई लेखिएको पावलको पहिलो पत्रको टिप्पणी
- १३) तिमोथीलाई लेखिएको पावलको दोस्रो पत्रको टिप्पणी
- १४) तीतसलाई लेखिएको पावलको पत्रको टिप्पणी
- १४) हिब्रूहरूको पुस्तकको टिप्पणी

- १६) याकूबको पुस्तकको टिप्पणी
१७) १ र २ पत्रसका पत्र र यहूदाको पत्रको टिप्पणी
१८) १-३ यूहन्नाका पत्रको टिप्पणी
१९) प्रकाशको पुस्तकको टिप्पणी

यी किताबहरू तपाईंले निम्न ठेगानाबाट पाउन सक्नुहुन्छ:

Maranatha Books and Stationaries

Chabahil Chowk

P.O. Kathmandu

Nepal

Phone No. 00977/9841275267 or 00977/14478738